

کمیشن مستقل شکایات انتخاباتی

لایحہ رسیدگی به امور قرنطین، شمارش مجدد و ابطال آراء

جوزا ۱۳۹۸

مبني

ماده اول

این لایحه به تاسی از حکم ماده ۱۰۸ و با در نظر داشت مواد ۳۰، ۸۶ و ۹۴ قانون انتخابات وضع گردیده است.

هدف

ماده دوم

این لایحه به منظور تامین عدالت انتخاباتی در روند رسیدگی به امور مربوط به قرنطین، تفتیش، اعتباردهی، بی اعتباردهی و ابطال آراء وضع گردیده است.

اصطلاحات

ماده سوم

اصطلاحات ذیل در این سند مفاهیم آتی را ارایه می کنند:

۱. آرای بی اعتبار: عبارت از آرای فاقد شرایط لازمه است که شامل شمارش نمی گردد؛
۲. ابطال آراء: عبارت است از باطل نمودن رأی یک محل، مرکز یا حوزه انتخاباتی؛ در صورت فقدان شرایط قانونی و طرز العمل های مربوطه؛
۳. شمارش مجدد آراء: شمارش مجدد به پروسه ای گفته می شود که همه اوراق رأی موجود در یک صندوق مشخص، محل، مرکز ولایت یا در سطح کشور در صورت بروز کدام مشکل یا بی نظمی در جریان تفتیش و یا اعتراض و شکایت موجه در مورد آن مجدداً شمارش گردد.

قرنطین

خارج ساختن مؤقت آرای الکترونیکی یا صندوق های مشکوک از روند شمارش الی بررسی مجدد و اتخاذ تصمیم کمیسیون یا کمیسیون شکایات است.

ماده چهارم

۱. طبق ماده ۸۶ قانون انتخابات، کمیسیون مستقل انتخابات مکلف است در روند انتخابات در صورت موجودیت شکایت موجه یا علایم مشهود مبنی بر ارتکاب تخلف یا جرم در رابطه به صندوق حاوی آراء، صندوق‌های مذکور را قرنطین نماید.
۲. ناظرین و کاندیدان الی ۲۴ ساعت بعد از ابلاغ تصمیم کمیسیون مستقل انتخابات در رابطه به صندوق قرنطین شده به کمیسیون شکایات، شکایت می‌نمایند.
۳. کمیسیون شکایات ولایتی مکلف است، در خلال ۴۸ ساعت به شکایات مربوط به امور قرنطین رسیدگی و تصمیم اتخاذ نموده و به مرجع مربوطه ابلاغ نماید.
۴. صندوق‌های قرنطین شده بعد از بررسی از طرف کمیسیون مستقل انتخابات باید بر اساس دلایل موجه دوباره حد اکثر تا ۲۴ ساعت به روند شمارش شامل گردیده یا هم از روند خارج گردند.

بررسی

ماده پنجم

بررسی معاینه صندوق‌های مشکوک و مواد حساس انتخاباتی است که برای تشخیص تخلفات و یا جرایم انتخاباتی صورت گرفته در صورت تثبیت موارد ذیل صندوق مورد تفتیش قرار می‌گیرد:

۱. صندوق‌های مشکوک از شش ضلع مورد معاینه قرار گرفته که از لحاظ ظاهری صحت نداشته باشد.
۲. قفل‌های صندوق شکسته یا موجود نباشد.
۳. شماره‌های قفل‌ها با فورم درج قفل‌ها مطابقت نداشته باشد.
۴. شکستن صندوق یا منفذ برای داخل نمودن یا خارج نمودن مواد انتخاباتی از صندوق را مساعد ساخته باشد.
۵. عدم مطابقت صندوق با صندوق در نظر گرفته شده در همان دوره‌ی انتخاباتی.
۶. سالم نبودن خریطه‌ی محافظتی اوراق رأی‌دهی.

تفتیش

ماده ششم

عبارت از پروسه‌ی است که اسناد، گزارش‌ها، محتویات فورمه‌ها و اوراق رأی‌دهی صندوق‌های حاوی رأی قرنطین شده جهت تثبیت و چگونگی تطبیق قانون و طرزالعمل‌های مربوط، صورت می‌گیرد.

۱. تفتیش رأی صندوق‌های قرنطین شده به حضورداشت نماینده‌ی کمیسیون شکایات توسط کارمندان کمیسیون انتخابات در خلال ۲۴ ساعت اجراء می‌گردد.
۲. به نمایندگان کمیسیون شکایات، کاندیدان، احزاب سیاسی، ناظرین و شاهدین، ۲۴ ساعت قبل، از طریق تماس، ایمیل یا مکتوب در مورد برگزاری تفتیش از جانب کمیسیون مطابق قانون اطلاع داده می‌شود.
۳. بعد از ختم تفتیش، نتایج درج چک لیست یا فورم جدید نتایج گردیده و در آخر آن مسوولین کمیسیون، نماینده‌ی کمیسیون شکایات، نماینده‌ی کاندیدان و ناظرین امضا نموده و از سوی کمیسیون مهر می‌گردد.
۴. بعد از ختم پروسه‌ی تفتیش، روند مختومه شمرده شده، صندوق حاوی رأی شامل شمارش مجدد آراء می‌گردد. در صورت موجودیت شکایت یا دلیل مبنی بر مخدوش بودن این پروسه، کمیسیون شکایات ولایتی در زمینه تصمیم می‌گیرد.

شمارش مجدد آراء

ماده هفتم

۱. در صورت مخدوش شدن روند یا تخلف در جریان تفتیش و اعتراض یا شکایت موجه، کمیسیون شکایات مرکزی و ولایتی می‌تواند دستور به شمارش مجدد را در مراکز مشخص صادر نماید.
۲. شمارش مجدد طوری صورت می‌گیرد که اوراق رأی موجود در صندوق دو باره حساب گردیده و با فورم نتایج چک و مقایسه می‌گردد. در صورت دریافت موارد تفاوت، این یافته‌ها درج فورم جدید نتایج گردیده، درمورد تصمیم اتخاذ می‌گردد.
۳. شمارش مجدد توسط کمیسیون انتخابات در حضور نماینده‌ی کمیسیون شکایات انتخاباتی صورت می‌گیرد. به کاندیدان، احزاب سیاسی و شاهدین ۲۴ ساعت قبل در مورد حضور آنان در باز شماری آراء از جانب کمیسیون انتخابات اطلاع داده می‌شود؛

۴. در ختم شمارش مجدد نتایج حاصله درج فورم مربوط گردیده و بعد از امضا نماینده کمیسیون، کمیسیون شکایات و ناظرین بعد از مهر و نصب ستیکر محافظتی، ده کاپی تهیه گردیده جای‌گزین کاپی‌های قبلی می‌شود.

در صورت تحقق موارد ذیل شمارش مجدد صورت می‌گیرد:

۱. محتویات فورم نتایج قابل خوانش نباشد. به کاپی داخل صندوق مراجعه صورت می‌گیرد هر گاه آن کاپی نیز قابل خوانش نباشد، در آن صورت بازشماری صورت می‌گیرد.
۲. نبود فورم نتایج، عدم موجودیت کاپی فورم نتایج در داخل صندوق، مشکوک بودن، خط خوردگی یا تراشیدگی فورم نتایج، آرای صندوق بازشماری می‌گردد.
۳. فورم نتایج مربوط به محل دیگر باشد، شمارش مجدد صورت می‌گیرد.
۴. یک محل بیشتر از یک فورمه نتایج متفاوت داشته باشد، شمارش مجدد صورت می‌گیرد.
۵. تعداد مجموعی اوراق ثبت شده در فورمه نتایج (آرای معتبر، ضایع شده، باطل و استفاده نشده) بیشتر از آرای اختصاص داده شده به همان محل باشد.
۶. ارقام در ورق غیر از فورم نتایج درج شده باشد.
۷. کود دو محل یا بیشتر از آن در یک مرکز در فورم‌های نتایج یکسان باشد.
۸. فورم اصلی نتایج تخریب شده باشد.
۹. آرای بیشتر از یک محل رأی‌دهی در یک فورم نتایج درج شده باشد.
۱۰. صندوق بازگردد و دیده شود که کاپی فورم، ضمایم آن، داخل خریطه‌ی محافظتی، موجود نباشد.
۱۱. فورم نتایج بدون اسکا‌شتیب امنیتی باشد و آرای درج شده در آن مشکوک به نظر رسد.
۱۲. فورم نتایج اولیه با فورم نتایج داخل صندوق رأی‌دهی با آرای داخل صندوق مطابقت نداشته باشد.
۱۳. شماره‌های سیل‌های صندوق با شماره مندرج فورم سیل‌های داخل صندوق مطابقت نداشته باشد.
۱۴. آمار تحریر شده حروفی و عددی مندرج در فورم نتایج قلم‌خوردگی داشته باشد.
۱۵. در صورت عدم موجودیت خریطه‌های محافظتی یا تخریب آن در مرکز رأی‌دهی که حاوی نتایج اولیه محلات رأی‌دهی و جدول رأی‌دهندگان باشد.

۱۶. سایر حالاتی که روند شفافیت را مخدوش و مشکوک وانمود سازد حسب احوال توسط دفاتر ولایتی کمیسیون شکایات، تصمیم گرفته می‌شود.

ابطال آراء

ماده هشتم

(۱) کمیسیون شکایات صلاحیت دارد به اساس حکم مواد ۹۴ و ۹۸ قانون انتخابات، اوراق رأی دهی را در حالات ذیل باطل نماید:

۱. استعمال زور که باعث محدودیت، آزادی یا جراحات شدید رأی دهندگان یا کارکنان انتخاباتی گردد. اعمال ذیل:

- استعمال زور توسط افراد مسلح مربوط به کاندید در داخل محل یا مرکز رأی دهی؛

- استعمال زور توسط اقارب یا حامیان کاندید در محل یا مرکز رأی دهی؛

- استفاده از هر نوع سلاح جارحه و ناریه غرض برهم زدن روند در محل یا مرکز رأی دهی؛

- سایر اعمال مماثل از موارد استعمال زور محسوب می گردد.

۲. تصرف مواد انتخاباتی با استفاده از زور توسط کاندید یا اقارب درجه اول وی:

- تصرف مواد حساس در جریان انتقال یا در محل و مرکز رأی دهی؛

- هر نوع محدودیتی که باعث مختل شدن روند رأی دهی گردد؛

- سایر اعمال مماثل از موارد تصرف مواد انتخاباتی با استفاده از زور محسوب می شود.

۳. استفاده از سلاح ناریه یا جارحه به خاطر کسب منفعت یا مختل ساختن روند انتخابات:

- در جریان روز انتخابات (روند رأی دهی، شمارش آراء، در جریان امضاء یا جمع بندی نتایج)

- در جریان انتقال صندوق حاوی آراء و خریطه محافظوی حاوی فورم نتایج؛

- سایر موارد مماثل.

۴. استفاده از تذکره های شیکردار دیگران به شکل دسته جمعی:

- توسط کاندید مشخص؛

- توسط حامیان وی؛

- توسط کارکنان کمیسیون؛

- سایر جوانب ذیدخل.

۵. پرداخت و دریافت رشوت و هر گونه پیشکش و مظاهر دیگر که در قانون رشوت پنداشته شده باشد، به قصد اعمال نفوذ در صورت موجودیت مدارک اثباتیه.

- (۲) در صورت وقوع حوادث غیرمترقبه که منجر به معدوم شدن آرای یک محل، چند محل یا مرکز رأی‌دهی گردد، آرای آنها، باطل می‌گردد.
- (۳) احکام مندرج فقره (۱) این ماده باعث ابطال آرای سایر کاندیدان در عین مرکز یا محل رأی‌دهی نمی‌گردد.
- (۴) هر گاه اوراق رأی‌دهی یک محل یا مرکز رأی‌دهی، بیشتر از تعداد رأی‌دهندگان شامل فهرست آن باشد تمام آرای آن محل یا مرکز باطل می‌گردد. مگر اینکه آرای ضایع شده تطبیق شده بتواند.
- (۵) رأی‌دهی در محل غیر از مراکز رأی‌دهی تعیین شده از جانب کمیسیون صورت گرفته باشد.
- (۶) شمارش مجدد آراء بدون هماهنگی با دفتر مرکزی کمیسیون در محل دیگر غیر از محل رأی‌دهی صورت گرفته باشد.
- (۷) موجودیت علایم نشانی شد یکسان اوراق رأی‌دهی بیش از (۶۰) فیصد کل آرای استفاده شده یک کاندید مشخص.
- (۸) بازیودن سرصندوق رأی‌دهی یا تخریب عمدی صندوق رأی در صورتی که خریطه محافظتی داخل آن نیز به نحوی تخریب شده باشد که اوراق از آن خارج و داخل شده بتواند.
- (۹) حداقل (۱۵) در صد ورق رأی نشانی شده یک کاندید مشخص مهر نشده باشد.
- (۱۰) فهرست رأی‌دهندگان، همان فهرست ترتیب یافته‌ی کمیسیون نباشد یا سفید باشد؛ ولی در ورق نتایج آراء درج شده باشد.
- (۱۱) در محلات و مراکز رأی‌دهی که نماینده کمیسیون، کمیسیون شکایات یا ناظرین حضور نداشته باشد، آرای همان مرکز باطل می‌گردد.

ماده نهم

در صورت خدشه دار شدن و نقض اصول عادلانه بودن، سری بودن، آزاد و مستقیم بودن انتخابات در یک حوزه انتخاباتی آرای آن حوزه باطل می‌گردد. در این صورت کمیسیون در خلال مدت پانزده روز انتخابات را در حوزه مذکور برگزار می‌نماید.

بی اعتبار شناختن آراء

ماده دهم

کمیسیون شکایات مرکزی و ولایتی به اساس حکم بند ۶ فقره (۱) ماده ۳۰ قانون انتخابات صلاحیت دارد تا اوراق رای دهی فاقد شرایط ذیل را بی اعتبار نماید:

۱. عدم موجودیت مهر رسمی کمیسیون در ورق رای دهی؛
۲. نشانی کردن ورق رای دهی به بیش از یک کاندید؛
۳. اوراق رأی دهی که مطابق طرز العمل قات نشده باشد؛
۴. اوراق رأی دهی که از کنده طوری معیاری جدا نشده باشد؛
۵. استعمال رای خارج از مرکز رای دهی که قبلاً تعیین شده؛
۶. ستون مقابل نام یک کاندید پس از نشانی عوض شده، پاک شده یا خط زده شود و انتخاب دیگری صورت گرفته باشد.
۷. در روی ورق رأی صرف یک علامت وجود دارد اما واضح نیست که کدام کاندید مورد نظر رأی دهنده بوده است.
۸. موجودیت هر نوع اسم، امضا، تحریر و علائم دیگر در ورق رأی که هویت رأی دهنده را مشخص و اصل سری بودن را خدشه دار سازد.
۹. ورق رای سفید بوده و هیچ نشانی نگردیده باشد.
۱۰. ورق رای دهی طوری پاره شده باشد که یک یا بیشتر از یک خانه خالی که تحت انتخاب یک کاندید از سوی رأی دهنده نشانی می گردد از بین رفته باشد.
۱۱. ورق رأی که از طرف کمیسیون توزیع نشده باشد.
۱۲. ورق رأی که خلاف طرز العمل کمیسیون مهر شده باشد.
۱۳. ورق رأی که خلاف طرز العمل نشانی شده باشد.
۱۴. در ورق رأی دهی اراده رأی دهنده تشخیص شده نتواند.
۱۵. ورق رأی که تسلسل سریال نمبر آن با سایر اوراق محل متفاوت باشد یا تشخیص شود که مربوط آن محل نمی باشد.

۱۶. ثابت شود که صندوق رأی دهی از همان نوع نباشد که برای انتخابات مورد نظر از طرف کمیسیون انتخابات در نظر گرفته شده باشد.

۱۷. هرگاه اوراق رأی حاوی تصدیق ثبت بایومتریک نباشد فاقد اعتبار پنداشته می شود.

۱۸. اوراق رأی دهی که فاقد معلومات مثل کد مرکز رأی دهی، تاریخ روز انتخابات و زمان رأی دهی بروی استیکر بایومتریک، نباشد فاقد اعتبار است.

مستند سازی

ماده یازدهم

نماینده کمیسیون، کمیسیون شکایات انتخاباتی، ناظرین و شاهدین دارای اعتبار نامه، می توانند از روند رأی دهی در جریان تفتیش و بازشماری آراء به گونه زیر مستند سازی کنند:

۱. از حالت و چگونگی صندوق؛
۲. از شماره های قفل های صندوق؛
۳. از جدول نتایج آرای داخل صندوق؛
۴. از حالت ورق های مشکوک؛
۵. از خریطه های محافظتی؛
۶. از حضور نمایندگان کاندیدان و ناظرین.
۷. از روند رأی دهی که سریت رأی دهنده را مشخص نسازد.

در جریان تفتیش و بررسی ها شمارش آراء عکاسی، تصویر برداری نموده اسناد تهیه نماید.

ماده دوازدهم

کمیسیون صندوق های حاوی آراء را در حضور نمایندگان کمیسیون شکایات و یک نماینده از نهادهای ناظر در حالات تفتیش و بازشماری، باز و بسته می نماید.

ماده سیزدهم

مطابق بند ۳۵ فقره (۱) ماده ۹۸ قانون انتخابات (عدم رعایت طرزالعمل ها و لوایح کمیسیون، کمیسیون شکایات و کمیته رسانه ها)؛ حسب احوال مطابق بند ۱۸ فقره (۲) ماده ۹۸ مستوجب تأدیب می گردد

ماده چهاردهم

این لایحه در چهارده ماده تدوین گردیده و بعد از تصویب کمیسیون شکایات، نافذ می گردد.

سید قطب الدین زبیر (عضو)

محمد یونس طغرا (عضو)

مولوی دین محمد عظیمی (معاون)

محمد قاضی (مشی)

زهرا بیان شهبازی (ریس)

